

**HISTORISCH PIJPORGEL TE KOOP
HISTORISCHE KIRCHENORGEL ZU VERKAUFEN
HISTORIC DUTCH CHURCH ORGAN FOR SALE**

Petrus Van Oeckelen (Groningen), 1857

Op 31 mei 1857 speelde S.W. Trip in de Hervormde Westerkerk te Harlingen een 'nieuw' door de Groninger orgelmaker Petrus van Oeckelen gebouwd orgel in. In dit orgel verwerkte Petrus Van Oeckelen onderdelen uit oudere orgels*. Am 31. Mai 1857 wurde die „neue“ Orgel des Groninger Orgelbauers Petrus van Oeckelen in der reformierte Westerkerk zu Harlingen (NL) eingespielt von dem Organisten S.W. Trip. Van Oeckelen verwendete Teile von älteren Orgeln bei dieser Orgel! On May 32th, 1857, the organist and organ consultant S.W. Trip performed the opening recital on the by the Groningen organ builder Petrus van Oeckelen built "new" organ. Van Oeckelen incorporated parts from older organs in this instrument.

Dispositie / Disposition:

Hoofdwerk:	omvang/ Umfang C-c ³ (49 tonen)
Bourdon	16'
Prestant	8'
Bourdon	8'
Octaaf	4'
Nachthoorn	4'
Quint	3'
Octaaf	2'
Cornet	V sterk
Mixtuur	IV-V sterk
Trompet	16' (gereserveerd)
Trompet	8'

Bovenwerk: omvang/ Umfang C-c³ (49 tonen)

Salicionaal	8'
Holpijp	8'
Viola di Gamba	8'
Prestant	4'
Fluit	4'
Fluit	2'
Clarinet	8'

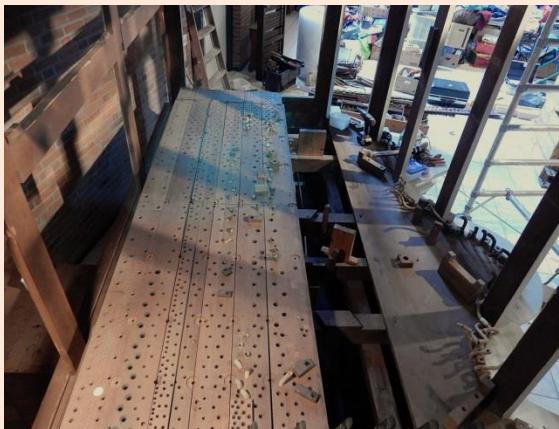
Pedaal: aangehangen aan Hoofdwerk

*In 1854 reconstrueerde Petrus van Oeckelen het orgel in de Martinikerk van Groningen en bij deze ingrijpende werkzaamheden werd o.a. een nieuwe grotere windlade (met een 16' register) voor het Hoofdwerk vervaardigd. De originele, in 1729 door de medewerkers van F. C. Schnitger vervaardigde windlade (Franz Casper Schnitger overleed voor hij de werkzaamheden in de Martinikerk kon opleveren, en Albertus Anthonie Hinsz voltooide het orgel in 1730) werd door Petrus ingenomen. In 1857 leverde hij een "nieuw" orgel in de Westerkerk van Harlingen. In dit orgel hergebruikte hij de Hoofdwerkwindlade (klavieromvang C-c³=49 tonen) van F.C. Schnitger. De Bovenwerkwindlade is van andere makelij. Voor de orgelkas hergebruikte Van Oeckelen een ontwerp dat hij in 1852 voor de kerk van Usquert had gemaakt.

De Westerkerk te Harlingen dateerde uit 1650 en werd in 1896 wegens bouwvalligheid afgebroken. Het orgel werd verkocht naar de Gereformeerde kerk van Oude Pekela. De uitbreiding van de manuaalwindladen van 49 naar 56 tonen werd pas in de 20ste eeuw gerealiseerd!

Schnitgerspecialist / orgelbouwer Bernardt Edskes heeft de windlade grondig onderzocht in de werkplaats te Dordrecht en bevestigde dat dit de originele Hoofdwerkwindlade is van het beroemde Schnitger-orgel in de Martinikerk te Groningen.

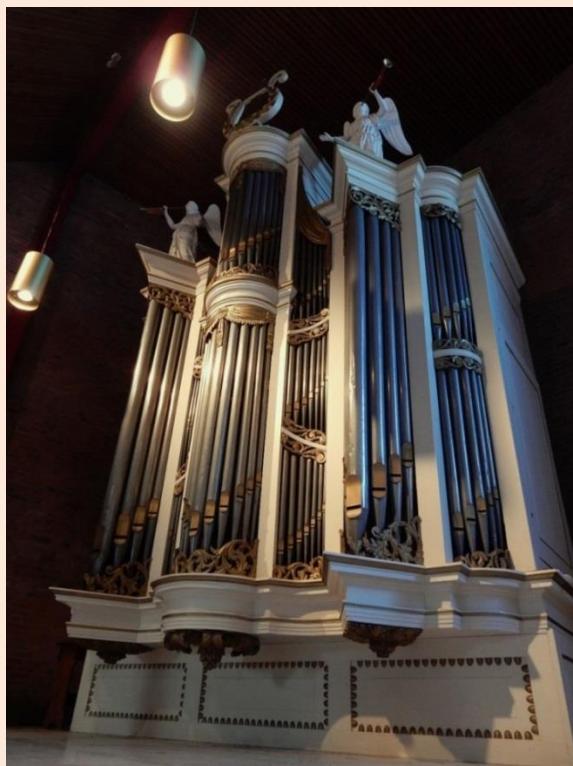
*1854 rekonstruierte Petrus van Oeckelen die Orgel in der Martinikerk in Groningen (NL) und während dieser großen Arbeiten fertigte er eine neue (größere) Windlade mit einem 16' Register an. Die ursprüngliche Windlade (die 1729 von den Mitarbeitern von F.C. Schnitger hergestellt wurde ~ Franz Casper Schnitger starb, bevor er die Arbeiten in der Martinikerk abschließen konnte und Albertus Anthonie Hinz vollendete 1730 die Orgel) von Petrus übernommen. 1857 lieferte Petrus van Oeckelen eine „neue“ Orgel in Harlingen, und in dieser Orgel verwendete er die Schnitger Hauptwerkwindlade aus Groningen mit 49-Töne Umfang. Für das Gehäuse verwendete er einen Entwurf, den er 1852 für die Kirche von Usquert gemacht hatte. Die Kirche in Harlingen, aus dem Jahr 1650, wurde 1896 wegen Baufälligkeit abgerissen. Die Orgel wurde an die reformierte Kirche Oude Pekela verkauft. Die Ton-erweiterung von 49 auf 56 Töne erfolgte erst im 20. Jahrhundert. Schnitger-Spezialist/Orgelbauer Bernardt Edskes hat die Windlade in der Werkstatt Van den Heuvel-Orgelbau untersucht und bestätigte, dass es sich um die originale Hauptwerkwindlade der berühmten Schnitger-Orgel der Martinikirche Groningen handelt.

*In 1854, Petrus van Oeckelen reconstructed the organ in the Martinikerk Groningen, and during this major work, he constructed a new (larger) sound board for the Great (Hoofdwerk) which incorporated enough space for a 16' stop. The original sound board, made in 1729 by the employees of Franz Casper Schnitger (Franz Casper died before he could complete the work in the Martinikerk, so Albertus Anthonie Hinz completed the job in 1720) was taken over by Petrus van Oeckelen. In 1857 Petrus delivered a "new" organ in the Wersterkerk in Harlingen. In this instrument he re-used the F.C. Schnitger sound board! At that time the compass still was c-c³ = 49 notes. The sound board of the Bovenwerk is built by another builder. For the organ case he re-used a design he made in 1852 for the church of Usquert. The Westerkerk in Harlingen dates from 1650 and was demolished in 1896 due to dilapidation. At that time the organ was sold to the Reformed church of Oude Pekela. The expansion of the manual compass from 49 to 56 notes was made in the 20th century.

The well known Schnitger specialist/organ builder Bernardt Edskes has thoroughly examined the sound board in the Van den Heuvel workshop in Dordrecht and confirmed that this is the original Hoofdwerk sound board constructed for the famous Schnitger-organ of Martinikerk, Groningen (NL).

Oude Pekela:

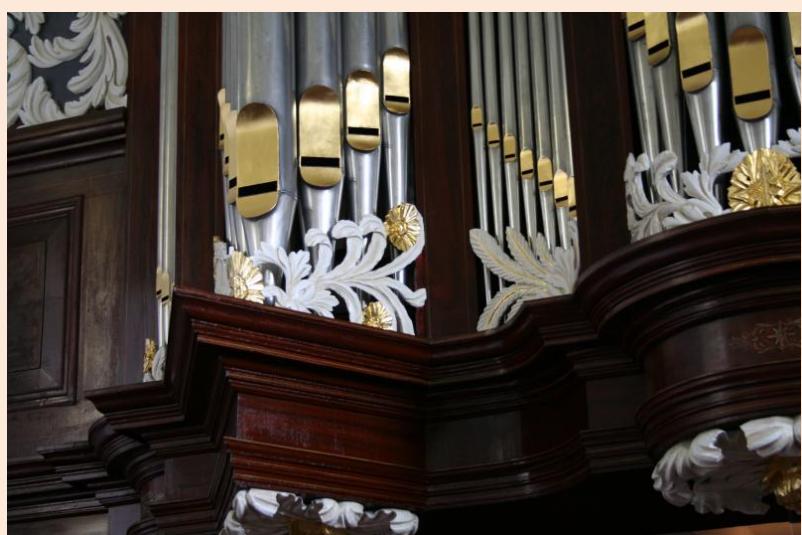

De kerk van Oude Pekela, later de Gereformeerde kerk, werd in 1861 gesticht als Christelijke afgescheiden gemeente. Het markante gebouw deed dienst tot 1978, in dat jaar werd de kerk gesloten wegens bouwvalligheid. Er werd een nieuwe moderne kerkzaal gebouwd (Het Anker) en het orgel werd op de begane grond geplaatst (zonder het snijwerk aan de zijkant van de kas). Dit snijwerk werd op een zolder bewaard. De firma Bernard Koch uit Apeldoorn voerde deze overplaatsing, en wat men noemde "restauratie", uit. De orgelkas was origineel eiken-imitatie geschilderd, en werd in 1980 wit geschilderd. De zij-ornamenten tegen de kas hebben nog de originele kleurstelling.

Die Kirche von Oude Pekela, später Reformierte Kirche genannt, wurde 1861 gegründet. Das markante Gebäude diente bis 1978, in diesem Jahr wurde die Kirche wegen Baufälligkeit, aus Sicherheitsgründen, geschlossen. Ein neuer moderner Kirchensaal wurde gebaut und die Orgel wurde im Erdgeschoss aufgestellt (ohne die Seitliche Schnitzereien). Diese wurde auf dem Dachboden aufbewahrt. Orgelbauer Bernard Koch aus Apeldoorn führte 1980 die „Wiederherstellung“ durch. Das Orgelgehäuse war ursprünglich in Eichenimitat lackiert und wurde 1980 weiß gestrichen. Die Seitenverzierungen des Gehäuses haben aber noch die ursprüngliche Farbgebung.

The church of Oude Pekela, later named Reformed Church, was founded in 1861 as a Christian separated community. The striking building served until 1978, in that year the church was closed due to dilapidation. A new modern church was build, named Het Anker, and the organ was situated on the ground floor instead of on a balcony as it was before. The carvings at both sides of the

organ case disappeared to the attic. Bernard Koch from Apeldoorn carried out the transfer and what he mentioned "the restauration". The organ case was originally painted oak imitation, and was painted white in 1980. The side ornaments of the case however still have the original color scheme.

Petrus van Oeckelen-orgel, Usquert (1852)

Dispositie 1980:

Hoofdwerk:

Bourdon	16'	(van gis')
Prestant	8'	
Bourdon	8'	
Octaaf	4'	
Nachthoorn	4'	
Quint	3'	
Octaaf	2'	
Cornet	V sterk	(discant)
Mixtuur	V sterk	
Trompet	16'	(gereserv.)
Trompet	8'	

Bovenwerk:

Holpijp	8'	
Salicionaal	8'	
Voix Celeste	8'	(vanaf c)
Fluit	4'	
Nasard	2 2/3'	
Fluit	2'	
Klarinet	8'	
Tremulant		

Pedaal:

Subbas	16'	
Octaaf	8'	

Koppelingen:

Manuaalkoppel	
Pedaal – Hoofdwerk	

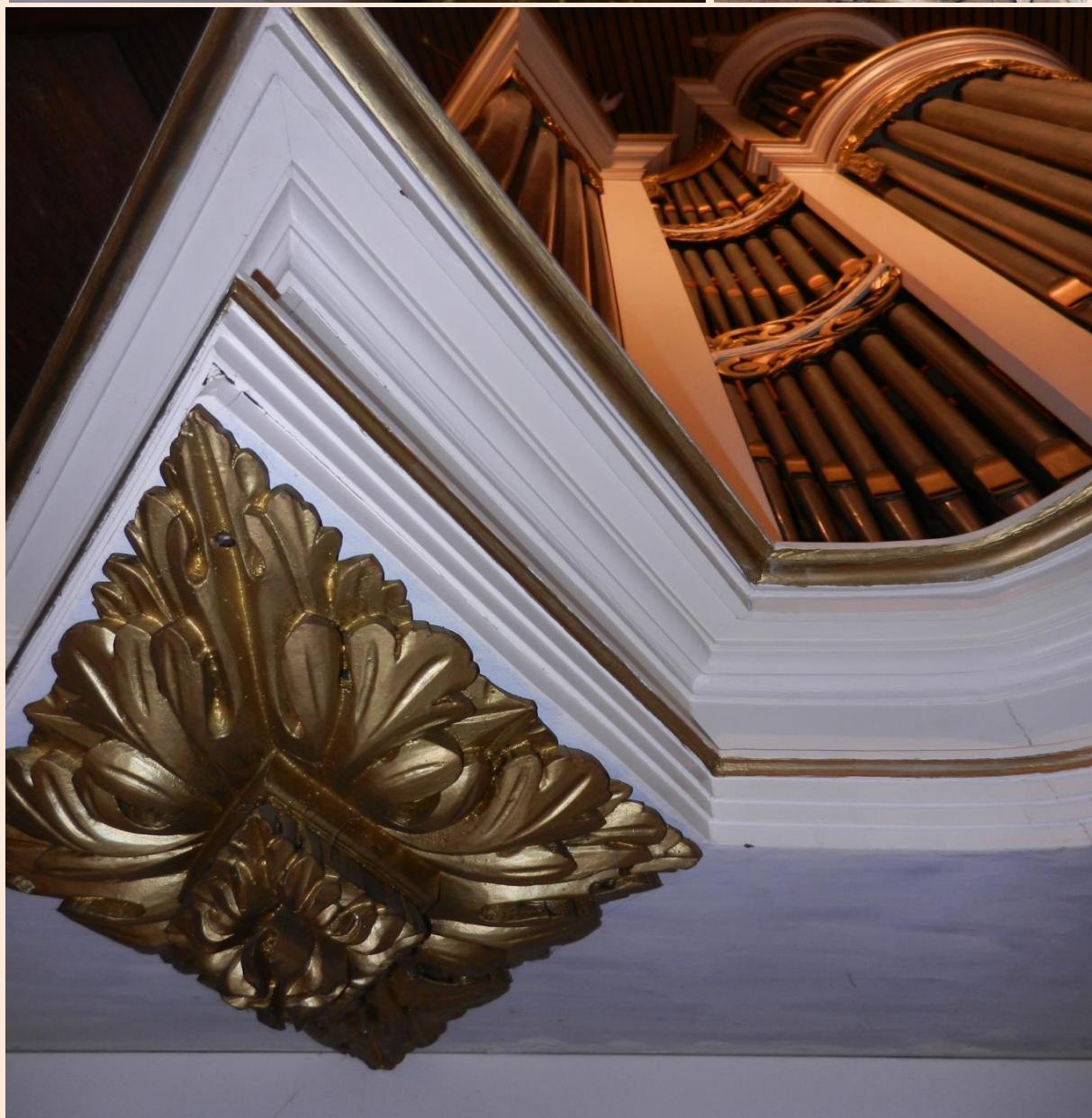

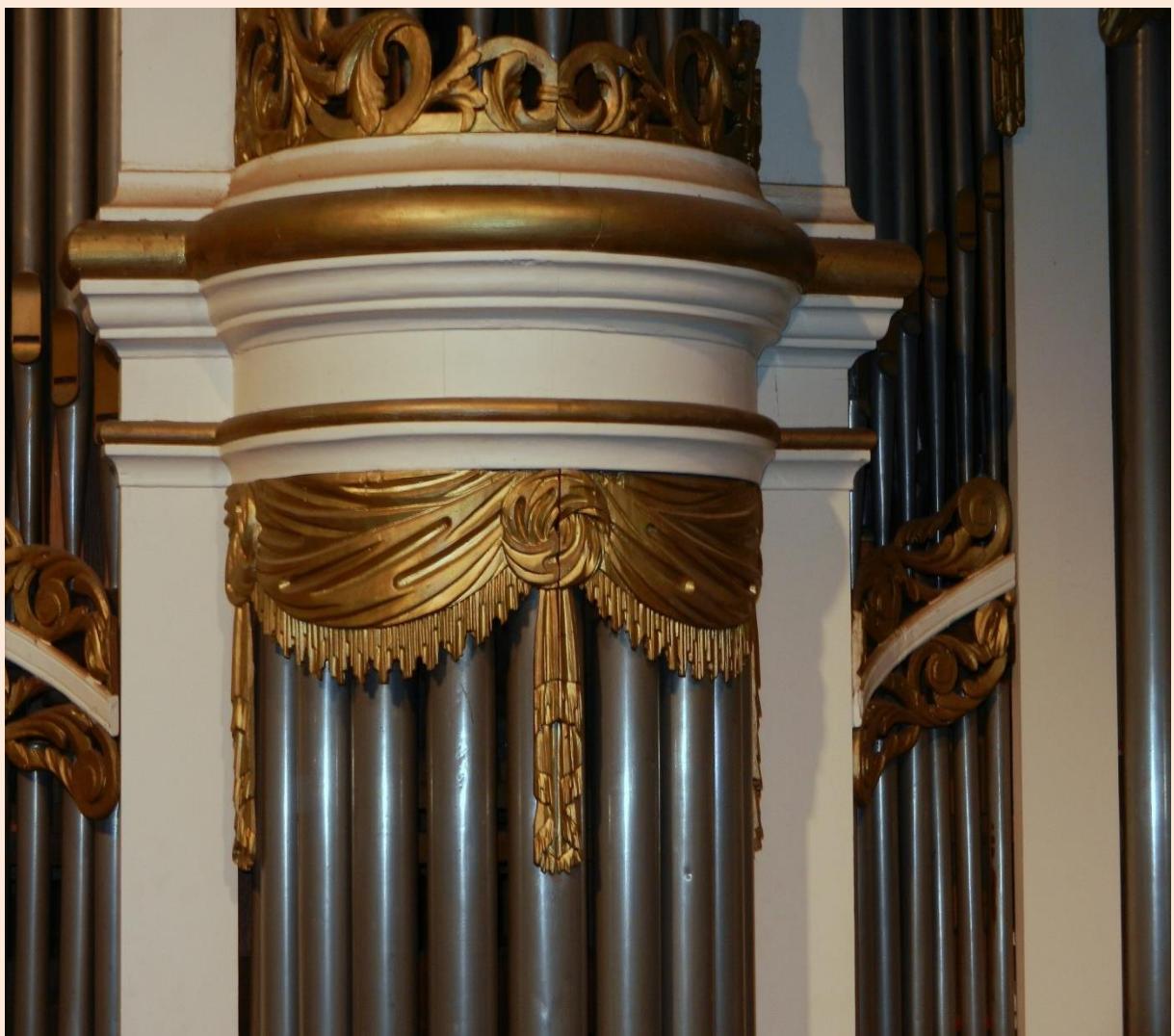
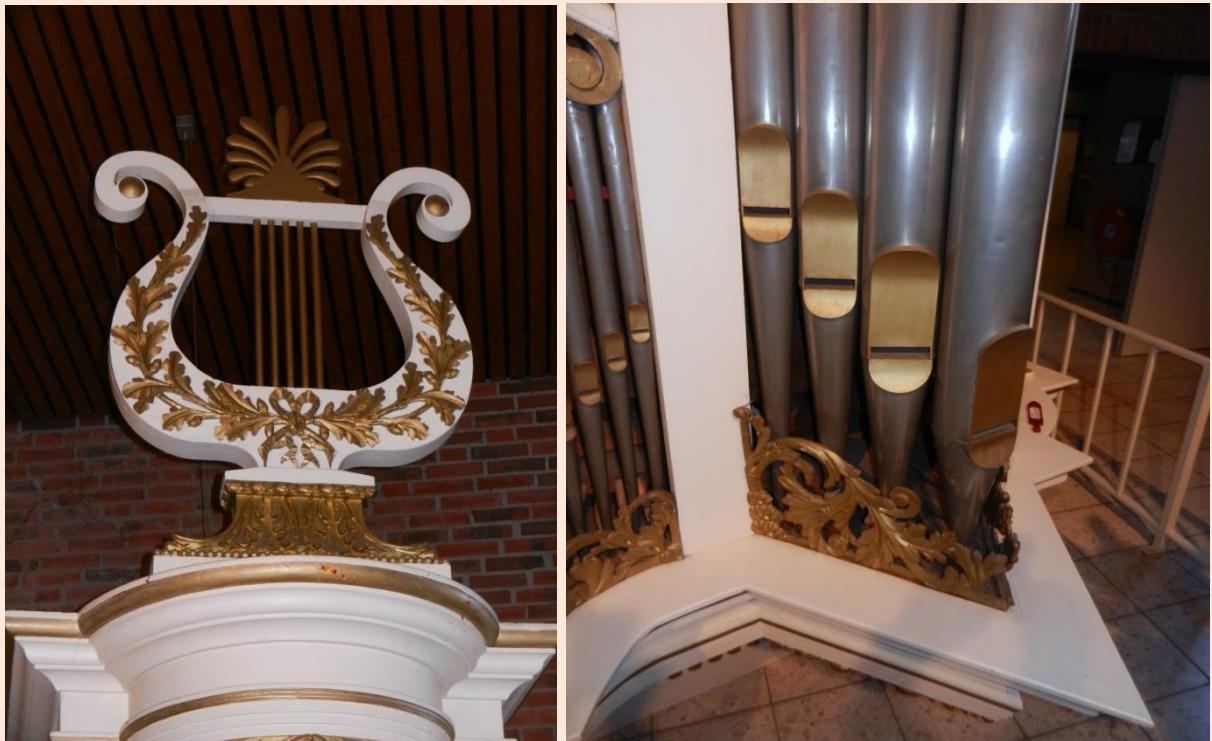
De maten van de orgelkast

Dimensionen Orgelgehäuse

Measures organ case

Hoogte midden (zonder harp)	
Höhe in der Mitte (ohne Harfe)	
Height center without harp	520cm
Hoogte harp	
Höhe Harfe	
height harp	100cm
Hoogte zijkappen	
Seitenhöhe	
side organ case incl. profiles	412cm
Breedte orgelkast	
breite Gehäuse	
with case (without side carvings)	375cm
Diepte onderkast	
tiefe unterer Teil Gehäuse	
depth groun level	165 cm
Diepte bovenkast (met lijsten)	
tiefe Oberteil mit Profilleisten	
depth including profiles	250cm
Hoogte engelen	
höhe Engel	
height angels	120cm
Stemgang achter orgel	
Arbeitsraum hinter dem Gehäuse	
passage behind the instrument	100cm

Het originele looppad tussen het front en de windlade van het Hoofdwerk is nog aanwezig, dit looppad werd echter in 1980 geheel vol gezet met houten pijpwerk.... **Der ursprüngliche Stimmgang zwischen Front und Hauptwerk ist noch vorhanden aber wurde 1980 vollständig mit Holzpfießen gefüllt.** The original walkway behind the facade and in front of the Hoofdwerk chest is still present, but was completely filled with wooden pipes in 1980.

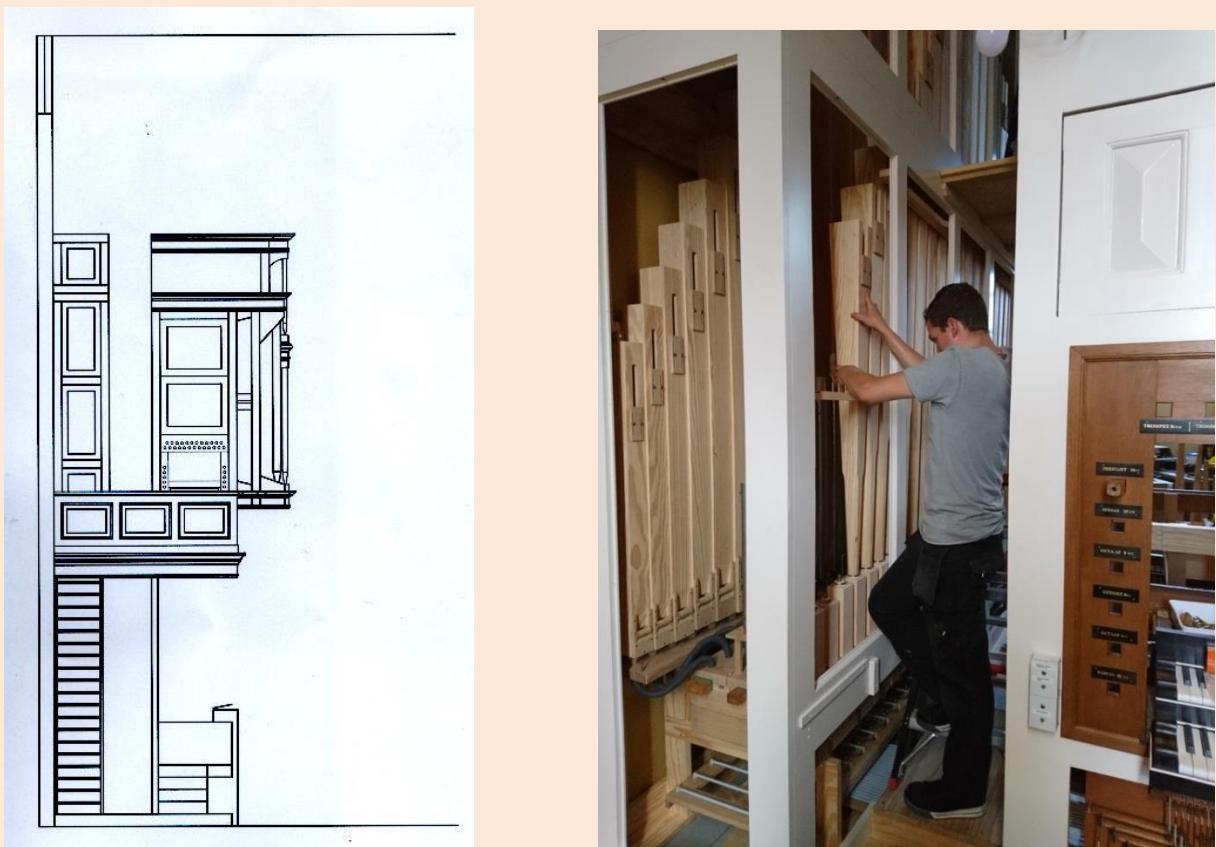

De "muur van houten pijpen achter het front en de manuaalwindladen (situatie na 1980). De handgrepen van de steminrichtingen zijn niet origineel en dateren uit 1980. Die "Mauer" aus Holzpfeifen hinter der Front und Hauptwerkwindlade (zustand nach 1980). Die Griffen der Holzpfeifen stammen teilweise aus dem Jahr 1980. The original walkway behind the facade is since 1980 completely filled with „a wall“ of wooden pipes.

De originele opstelling met het looppad voor de Hoofdwerkwindlade geeft een betere klankuitstraling in de kerkzaal. **Die ursprüngliche Konstruktion, mit einem Laufsteg zwischen Hauptwerk und Front, ergibt eine bessere Klangwiedergabe in der Kirche.** The original lay-out becomes on this picture visible and for sure contributes to a better sound appearance in the church or room.

Ons voorstel bij restauratie is om het pedaalpijpwerk in een kas achter de originele kast plaatsen. Op deze wijze kan de (pedaal)dispositie op een verantwoorde wijze worden uitgebreid met enige registers. **Unser Vorschlag zur Restaurierung sieht vor die Pedalpfeifen/Windladen/Traktur und Windversorgung in einem Gehäuse hinter dem Originalgehäuse zu platzieren.** So kann die Disposition verantwortungsvoll erweitert werden! Our proposal for restoration is to situate the pedal pipe work (soundboard/action & wind supply) in a special case behind the original case; in this way it is also possible to add in a responsible way some more pedal stops to the specification.

De originele sleepafdichting met leerbanen werd in 1980 verwijderd en er werden, zoals meer gebruikelijk in de zeventiger jaren van de vorige eeuw, verende telescopringen aangebracht die bij een komende restauratie vervangen moeten worden. De originele registerslepen zijn gelukkig nog aanwezig. De dammen tussen de registerslepen moeten aangepast worden aan de nieuwe situatie. Die originale Lederstreifendichtung wurde 1980 entfernt und, wie in den 1970er Jahren üblich, gefederte Teleskopringe eingebaut die bei einer Restaurierung ersetzt werden müssen. Die originalen Registerschleifen sind noch vorhanden, die Dämme zwischen die Holzsleifen müssen der neuen Situation angepasst werden. The original slider-seals with leather strips were removed from the sound boards in 1980 and, as was common at that period, spring telescopic rings were fitted. Fortunately the oak sliders are kept so this will make a restoration easy.

De fraaie met de hand gesmede zwaarden van de registermechaniek zijn nog aanwezig, ze vormen de verbinding tussen de registerslepen en de registers in de speeltafel.

Die schönen handgeschmiedete Schwerter der Registermechanik sind noch vorhanden, sie bilden die Verbindung zwischen den Registerzügen im Spieltisch.

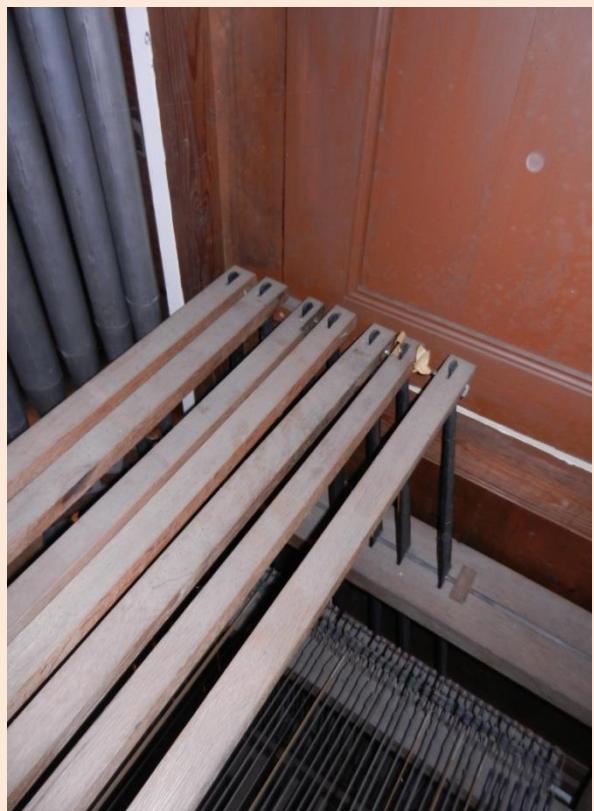
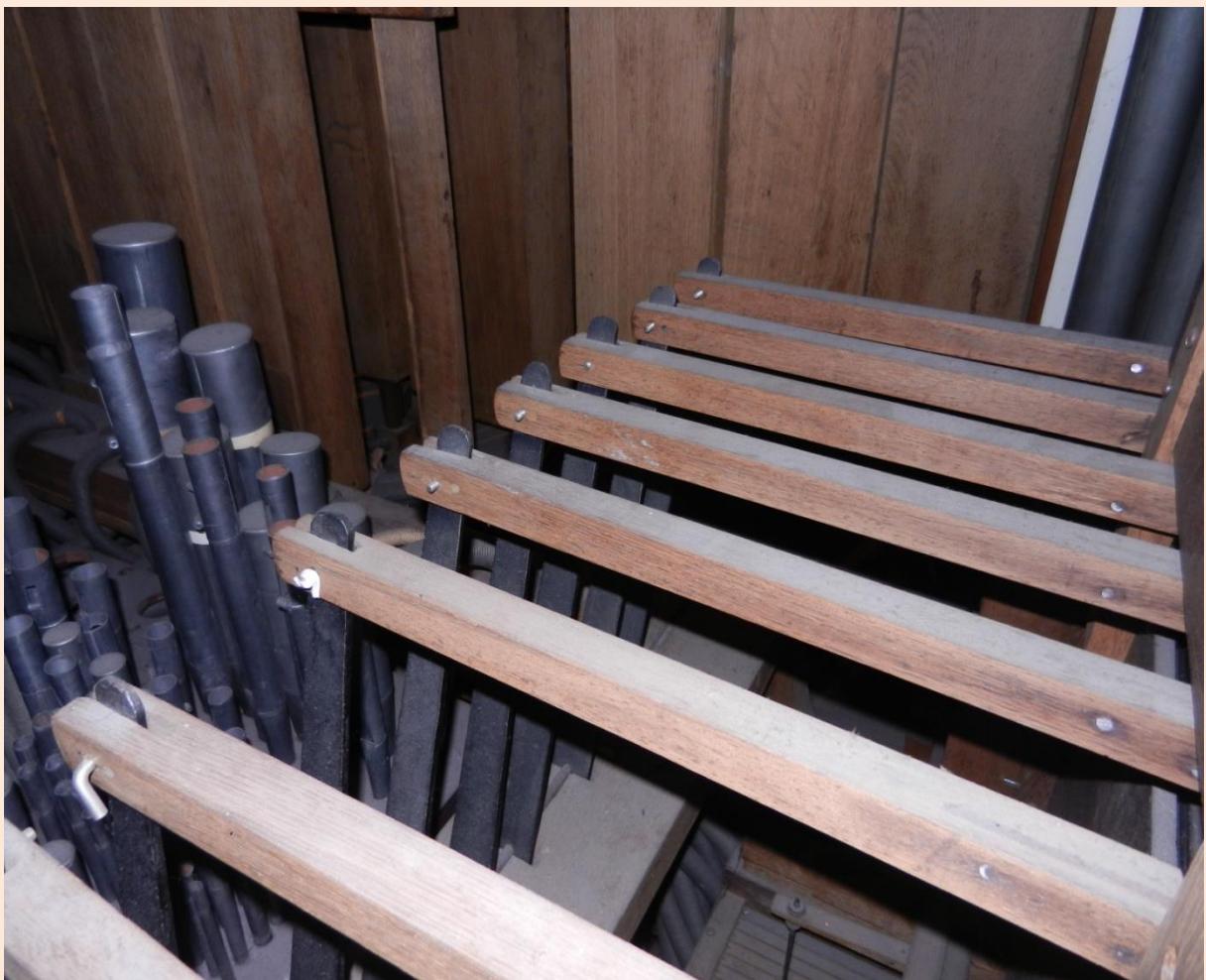
The beautiful hand-forged swords of the stop action are still there, they form the connection between the stop knobs and oak sliders.

De originele eikenhouten wellenramen onder de manuaalwindladen zijn nog aanwezig.

Die Wellenbretter aus Eichenholz.

Roller boards from oak.

De speeltafel van het origineel als balustrade-instrument gebouwde Van Oeckelen-orgel staat (vanuit de kerkzaal gezien) links ingebouwd. De speeltafel is nog voor een groot deel origineel, de typische Van Oeckelenbank is echter in de loop der tijd vervangen voor een modern vormgegeven exemplaar.

Links (vom Kirchensaal aus gesehen) ist der Spieltisch der, ursprünglich als Brüstungsinstrument gebauten, Orgel. Dieser Spielschrank ist noch weitgehend original, aber die typische Van Oeckelen Bank (sehe Bild rechts) wurde leider durch ein modernes Design ersetzt. The console is situated at the left side of the case and is still original for the main part, however the typical Van Oeckelen bench has been replaced (on the picture right you can see a copy we made of an original bench).

Het metalen Van Oeckelen binnenpijpwerk is helaas in de loop der tijd veelvuldig vermaakt en moet dan ook zeer grondig worden gerestaureerd, gereconstrueerd, of in stijl van Van Oeckelen vervangen. Het pijpwerk is behoorlijk dunwandig en de legeringen zijn met een hoog lood gehalte. Door onzorgvuldig onderhoud door diverse orgelbouwers is er sinds 1980 stemschade ontstaan. Leider wurde die Van Oeckelen pfeifen aus Metall im Laufe der Zeit häufig geändert, und muss daher im Van Oeckelen-Stil gründlich restauriert, rekonstruiert oder ersetzt werden. Die Pfeifen sind dünnwandig und die Legierung sind bleihaltig. Durch nachlässige Wartung, durch verschiedene Orgelbauer, kam es seit 1980 zu Stimmschäden.

Unfortunately, the metal pipe work has been frequently altered over the time and should be thoroughly restored, reconstructed or replaced in style. The pipe work is quite thin-walled and the alloys are high in lead. Due to careless maintenance by various organ tuners, (voice) damage has occurred since 1980.

Overzicht van de Hoofdwerkladeopstelling: rechts van de Trompet 8' is nog een gereserveerde ruimte die oorspronkelijk was bedoeld voor een Trompet 16'. De maatvoering van Van Oeckelen-pijpwerk is breder dan Schnitger, om deze reden staat het pijpwerk dan ook dichter op elkaar.

Hauptwerkwindlade: rechts neben der Trompete 8' ist ein reservierter Platz der ursprünglich für eine Trompete 16' vorgesehen war. Die Mensur von Van Oeckelen sind breiter als bei Schnitger, aus diesem Grund stehen die (Van Oeckelen) Pfeifen auf der Schnitger-Windlade enger beieinander.

Overview of the Great: to the right of the Trumpet 8' is room reserved for an 16' reed. However the dimensions of the Van Oeckelen pipes are wider than those of Schnitger, due to this the pipes are situated quite close together on the sound board.

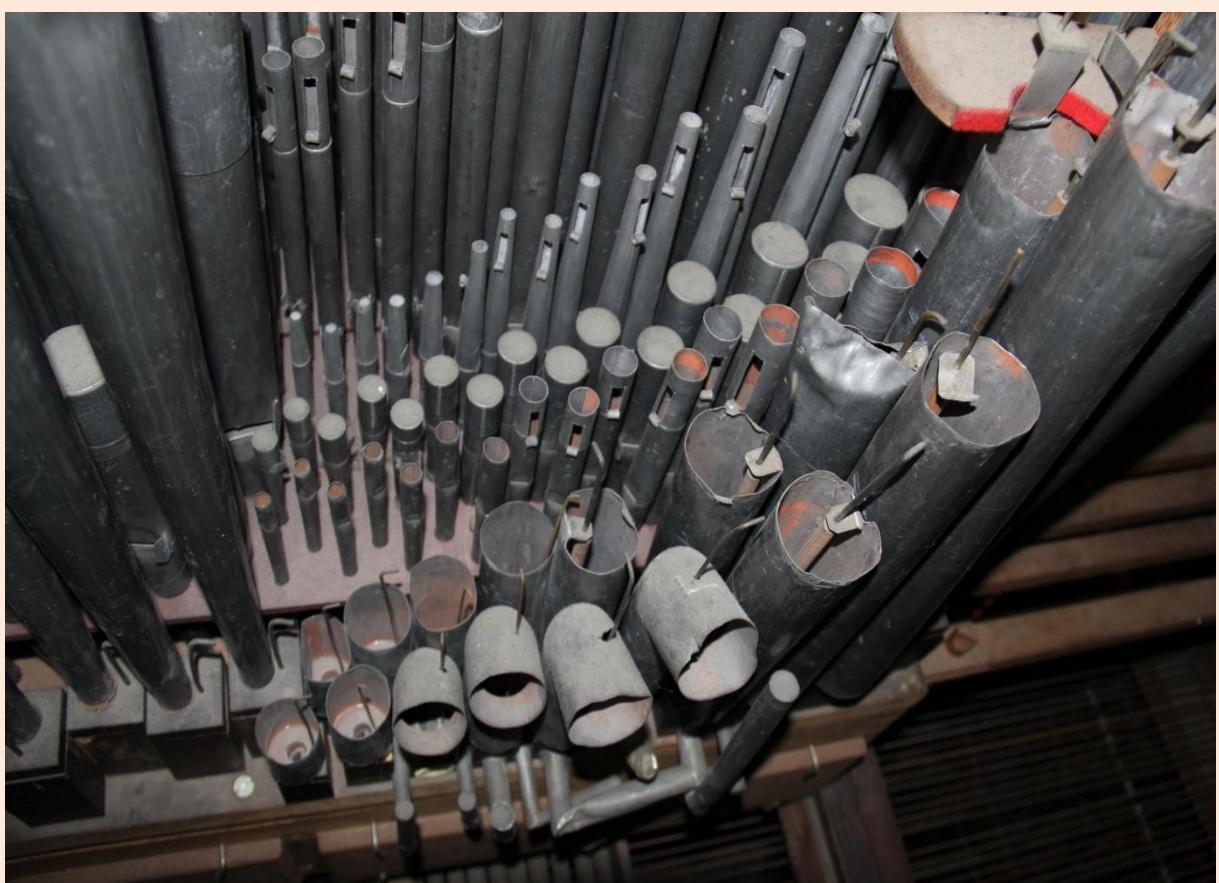

Trompet 8'

Trompet 8'

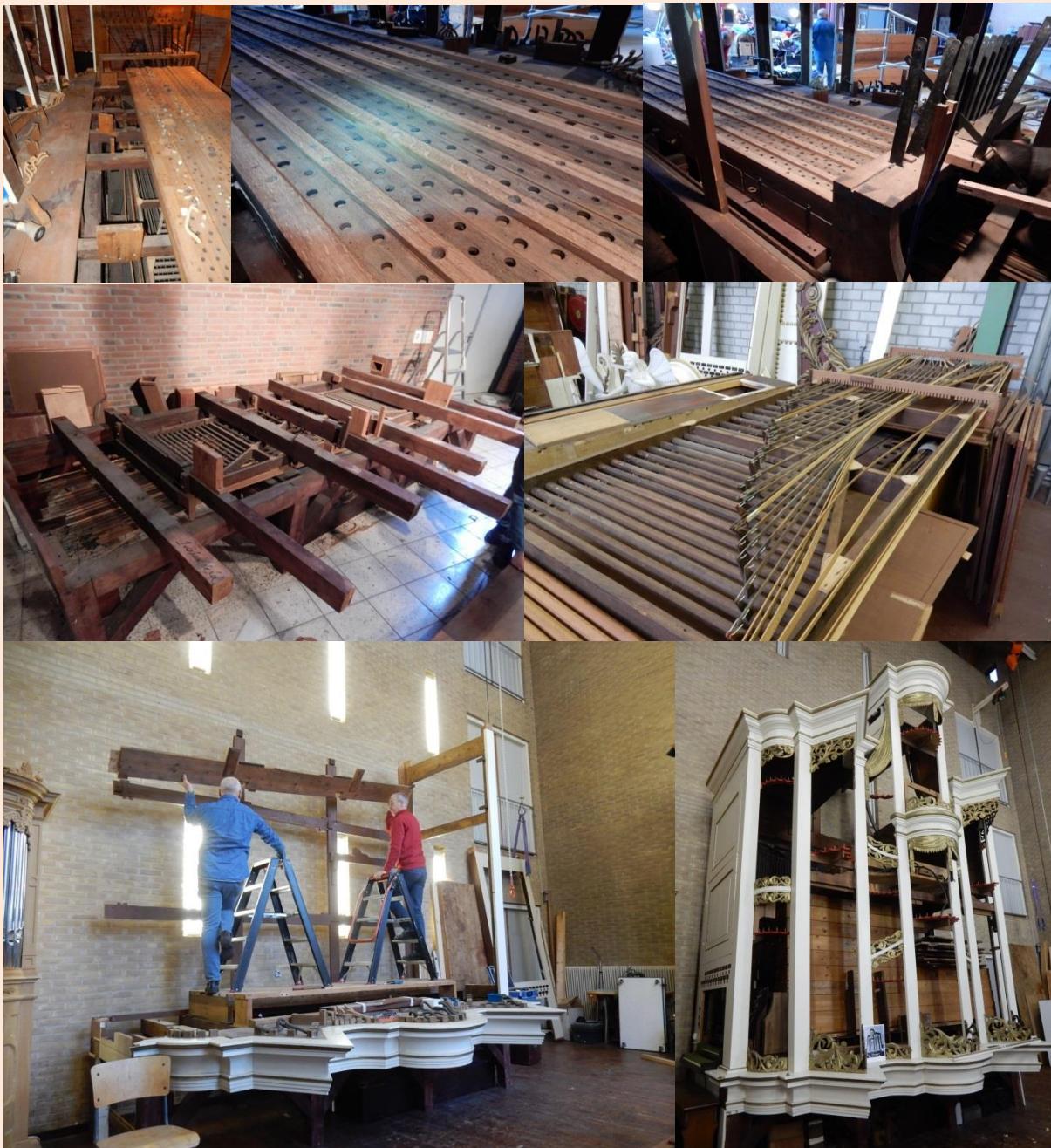
Trompet 8'

Het originele frontpijpwerk met overlengte. Na 1980 heeft een orgelstemmer met viltstift ontsierende aantekeningen aangebracht die echter (gemakkelijk) verwijderd kunnen worden.
Prospektpfeifen mit Überlänge. Nach 1980 hat ein Orgelstimmer mit Stift Notizen gemacht die sich aber leicht entfernen lassen. The original display pipes have excessed body length. After 1980 an organ tuner has made unsightly notes on the pipe bodies, which can be easily removed.

De kerk in Oude Pekela heeft een andere bestemming gekregen waarbij het orgel niet meer inpasbaar was. Van den Heuvel-Orgelbouw heeft het orgel gedemonteerd en opgeslagen in haar atelier te Dordrecht. **Die Kirche in Oude Pekela erhielt einen anderen Bestimmung an dem die Orgel nicht eingebaut werden konnte.** Van den Heuvel-Orgelbau baute die Orgel ab und lagerte sie in seiner Werkstatt in Dordrecht. The church in Oude Pekela got another destination and the organ had to be removed. Van den Heuvel-Organ builders were requested to do this and to store the dismantled instrument in their storage room.

In dit document heeft u een indruk gekregen van het Van Oeckelen-orgel dat wij thans te koop aanbieden. Het orgel is zeker een interessant instrument dat een goede restauratie waard is. Voor verdere inlichtingen of bezichtiging van het orgel kunt u met ons contact opnemen. Graag horen wij nader van u!

Dieses Dokument hat Ihnen einen Eindruck von der Orgel vermittelt die wir derzeit zum Verkauf anbieten. Diese Orgel ist sicherlich ein interessantes Instrument das eine gute Restaurierung verdient. Für weitere Informationen oder zur Besichtigung der Orgel nehmen Sie bitte Kontakt mit uns auf. Wir freuen uns von Ihnen zu hören!

The preceding document has given an impression of this Van Oeckelen-organ we are offering for sale. The organ for sure is an interesting instrument that deserved a good restoration. For further information please contact us. We look forward to hearing from you!

Jan L. van den Heuvel – Orgelbouw bv
 Amstelwijckweg 44 NL 3316BB Dordrecht
 Tel. 0031 78 6 17 95 40
vdheuvel.orgelbouw@wxs.nl
www.vandenheuvel-orgelbouw.nl